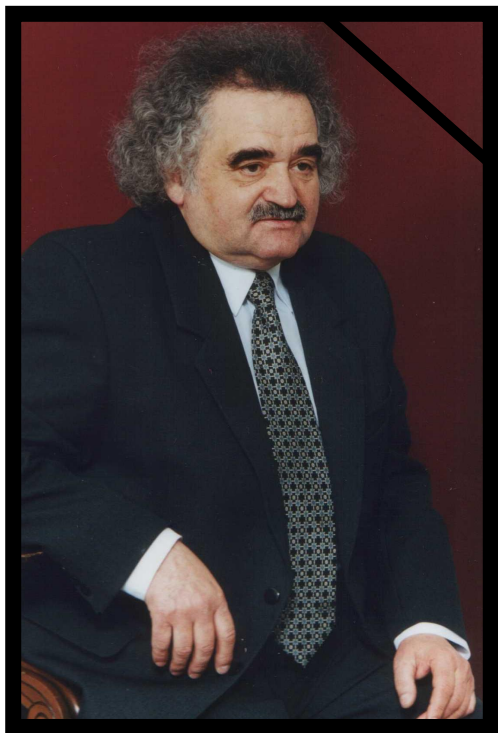

Пам'яті Фреїка Дмитра Михайловича

(05.04.1943-05.06.2015)

Українська наука й вища освіта зазнали тяжкої втрати. 5 червня після тяжкої тривалої хвороби пішов з життя Заслужений діяч науки і техніки України, академік Академії наук вищої школи України, академік Міжнародної термоелектричної академії, директор Фізико-хімічного інституту, завідувач кафедри фізики і хімії твердого тіла, головний редактор всеукраїнського наукового журналу «Фізика і хімія твердого тіла», доктор хімічних наук, професор **Фреїк Дмитро Михайлович**.

Народився Дмитро Михайлович 5 квітня 1943 року у селі Кінашів Галицького району Івано-Франківської області. Вищу освіту здобув у Івано-Франківському державному педагогічному інституті, спеціальність – «Фізика і загально-технічні дисципліни». Упродовж 1964-1968 рр. проходив навчання в

аспірантурі Львівського університету зі спеціальності «Фізика твердого тіла», яку завершив захистом кандидатської дисертації (1968 р.). У 1968 р. Дмитро Михайлович повернувся до Івано-Франківського педагогічного інституту (нині ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника») на посаду викладача кафедри фізики. У 1984 р. він успішно захистив докторську дисертацію, а вже 1986 р. зайняв посаду професора кафедри фізики. Протягом періоду з 1978 р. до 1991 р. Дмитро Михайлович Фреїк плідно працював завідувачем кафедри методики фізики; у 1991-1994 рр. – кафедри фізики. 1994 р., його призначено на посаду завідувача кафедри фізики твердого тіла (нині кафедра фізики і хімії твердого тіла). У 1999 р. Дмитро Михайлович був призначений директором новоствореного Фізико-хімічного інституту при Прикарпатському університеті імені Василя Стефаника.

Професор Д.М. Фреїк є визнаним вченим з міжнародним іменем зі створеного ним наукового напрямку з напівпровідникового матеріалознавства — фізики і технології кристалів, тонких плівок і наносистем сполук $A^{II}B^{VI}$ та $A^{IV}B^{VI}$, які є перспективними для активних елементів опто- і мікроелектроніки, інфрачервоної техніки, термоелектрики. У 70-ті роки він одним із перших в

Україні розпочав систематичні дослідження методів вирощування і вивчення структури та фізичних властивостей тонких плівок халькогенідів металів другої та четвертої груп Періодичної системи хімічних елементів. Інший важливий напрям досліджень професора – фізичне матеріалознавство кристалічних термоелектричних матеріалів для середньої області температур на основі сполук $A^{IV}B^{VI}$.

Нагороджений медаллю РАН «Академік Курнаков Микола Семенович» (1978 р.); відзнаками «За вклад у науку» ДФФД МОН України (2008 р.), «За наукові досягнення» МОН України (2008 р.), Державного департаменту інтелектуальної власності України «Творець» (2009 р.); дипломами «Відомий науковець року» (2011 р., 2013 р.); грамотою Академії наук вищої школи за вагомий внесок у розвиток науки (2013 р.), Почесною грамотою Івано-Франківської обласної державної адміністрації (2013 р.), Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України (2015 р.). Удостоєний Міжнародного гранту Дж. Сороса (1995 р.), присвоєно звання «Соросівський професор» (1997 р.). Д.М. Фреїк був дійсним членом Нью-Йоркської Академії наук (1996 р.), академіком Міжнародної термоелектричної академії наук (2002 р.), членом Американського товариства з вирощування кристалів (2003 р.), «Людина-2001» (Кароліна, США), лауреатом премії «Галицькі кмітливіці-2001 і 2007», Визначним вченим року (2005 р.), академіком Академії наук вищої школи України (2007 р.). Був обраний академіком ряду галузевих міжнародних і вітчизняних академій, визнаний видатним вченим ХХ століття Міжнародним біографічним центром (Кембридж, Англія, 1999 р.) та лідером нової епохи центром Barons Who's Who (Каліфорнія, США, 2000 р.). Лауреатом щорічної премії імені Г. Терсенова Івано-Франківської обласної державної адміністрації і обласної ради та ТВР і СНІО України» (2012 р.).

Загалом, перелік наукових здобутків та відкриттів Д.М. Фреїка невичерпний. Дмитро Михайлович співавтор понад 700 монографій, наукових статей, авторських свідоцтв на винаходи та патентів України. Був ініціатором та організатором проведення відомих міжнародних і всеукраїнських конференцій, фундатором багатьох громадських організацій.

Українська наукова спільнота збереже світлу пам'ять про прекрасного науковця і колегу.

Земля йому пухом!

Редакційна колегія